

Jøderne ikke var anvendelig paa dem, som ere af den portugisfke Menighed. Det er først ved Anordningen af 29de Marts 1814 § 19, at denne ogsaa blev udstrakt til Portugis-Jøder. Grunden hertil var den, at det Fortrin, som man i ældre Tid havde tillagt Portugisernes Menighed, havde udsløttet sig med Tiden, og de Mænd, fra hvem Forslag til denne Reform udgik, der blev gennemført ved Anordningen af 29de Marts 1814, som deels vare Jøder, deels Christne, som havde levende Interesse for en Reform i Jødernes Tilstand, ikke fandt det ønskeligt, at fremmede Jøder kom hertil uden efter Tilladelse, og efterat der var indhentet Betænkning fra det mosaiske Troessamfund, der kunde bedømme, hvorvidt det var Jøder, der kunde være nogen Betænkelse ved. De havde hertil en dobbelt Grund; for det Første, og det er ikke en Mening, jeg tillægger den, men hvorom jeg har historisk Bished, havde den mosaiske Menighed her i Danmark ved Hjælp af Regjeringens liberale Behandling, hvilket Jøderne dengang erkjendte med den bedste Erkjendtlighed, og ved Hjælp af de Anstrengelser, som Jøder og tildeels ogsaa enkelte Christne havde gjort for deres Dplysning, havet sig til en Afgøelse og en sædelig Tilstand, som gjorde, at de kunde vente at blive agtede af deres christne Medborgere; men, lod man alle Slags Jøder komme herind, Jøder, som hængte ved talmudistiske Lærdomme, og ere vant til at drive Schakreri og ingen anden Næring, og mangle al Dplysning, saa var der Fare for, at det mosaiske Samfund vilde tabe den Respectabilitet og den Stilling i Staten, hvortil det havde gjort sig værdigt, og som Regjeringen var villig at unde det; de ønskede derfor ikke, at fremmede Jøder uden videre maatte komme ind i Landet, men derimod, at Forbudet ogsaa skulde udstrækkes til de saakaldte portugisfke Jøder. I det den nævnte § 19 i Forordningen af 29. Marts 1814 udstrakte Forbudet til Portugis-Jøder, modererede den noget Lovens Straffebestemmelse, hvilket her er noget ligegyldigt. Den anden Grund, hvorfor de ikke vilde have, at fremmede Jøder skulde komme ind i Landet uden efter foregaaende Bedømmelse af Individerne, var den, at det mosaiske Troessamfund selv skal sørge for sine Fattige; de vilde selv helst sørge derfor, og de ønskede ikke, at deres Fattigvæsen skulde gaae ind under det almindelige; men de vare bange for at blive overlæstede med mange forarmede Jøder, saafremt de uden Indskrænkning kunde komme hertil. Det var ogsaa det, der har haandhavet denne Bestemmelse. Det var den Tænkemaade, der har været hos det mosaiske Troessamfund med Hensyn til en kort Tilladelse til Ophold her i Landet lige til den alernæste Tid. Derimod har der ikke været noget Betænkligt, hvor der var Spørgsmaal om en kort Tid, men, naar en fremmed Jøde vilde forblive her i et Tidsrum, der gjorde, at han snart kom ind paa Grændsen af den Tid, da han kunde blive forsørgelsesberettiget, saa spurgte man Repræsentanterne for det mosaiske Troessamfund, og de have for det meste modsat sig, at han blev her, og derfor har fra denne Tid Jødernes Antal her i Landet betydeligt taget af, hvilket dog ogsaa har andre Grunde, nemlig deels Overgang til den christelige Religion, og fremfor Alt de blandede Ægtefæder. Jeg skal ikke gaae ind paa den store Mængde af Anordninger, vi have om Jøderne, og indskrænker mig til at nævne, at disse bestandigt have taget Hensyn til, at det er Bettel-Jøder, Jøder, som komme hertind og her skaffe sig en Fortjeneste paa Landets Befordring, eller falde Landet til Byrde, som skulde holdes ude, men der er ikke nævnt noget religiøst Hensyn. Der er ogsaa en anden Omstændighed, som vidner om, at der er ganske andre Hensyn end det religiøse, som have gjort, at man her blot søgte at holde dem borte; man har nemlig ikke ubetinget nægtet dem Afgang hertil, men Norge blev ganske spærret for dem. Skjøndt saaledes norske Lovs 3—22—1 og 2 var eenslydende med danske Lovs 3—20—1 og 2, var det dog kun i Danmark almindeligt at give Jøderne Leidebreve, men dette skeete ikke i Norge. Den Grund, man anførte for, at de ikke maatte findes i Norge, var Gruberne. Man meente, at de havde for stor Attraction til Bjergværkerne (Munterhed). Det Værd, man tillagde denne Grund, har maaskee været bygget paa Mangel af Dplysning, men det er den faktiske Grund,